

נקודות

שתנות

להתמודד עם פסילה בשל שיטת הניקוד

עו"ד שי גלעד*

אם נצברו 12 נקודות או יותר ורשות הרישוי הטילה על הנהג אחד מאמצעי התיקון, רצוי שהנהג יענה לדרישה בדחיפות מרבית ויבצע את אמצעי התיקון שהוטל עליו. כל עוד לא צבר בתקופה של שנתיים 22 נקודות או יותר, הרי שביצוע אמצעי התיקון ימחק את הנקודות שנצברו

מספרי נקודות משתנים. כך, לדוגמה, נהג יצבור לעצמו שתי נקודות בגין נהיגה על מדרכה שלא לשם חצייתה, או שהנוסע אינו חגור ובלבד שהנהג חגור, או בעת נהיגה בלא הפעלת אורות כנדרש. ארבע נקודות יירשמו, לדוגמה, בגין הפרעה לתנועה, אי ציות לתמרור "עצור", שימוש במכשיר סלולארי ללא דיבורית ואי מתן זכות קדימה לתנועה החוצה את הדרך במעגל תנועה. שש נקודות יירשמו, בין היתר,

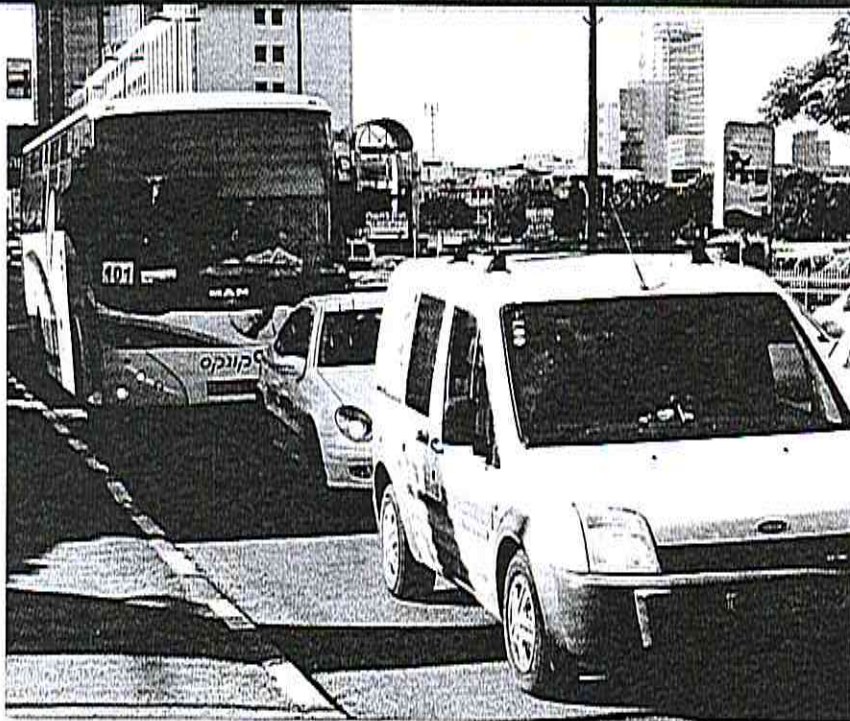
לעבירות של נהיגה לא זהירה, אי ציות לתמרור "אין כניסה", נהיגה תוך חציית פס הפרדה רצוף והסעת ילד שאינו רתום בהתקן ריסון. שמונה נקודות יירשמו לעבירות של נהיגה עם רישון נהיגה שאינו תקף לאותו סוג רכב, מעורבות בתאונת דרכים שבה נחבל אדם, פניית פרסה תוך סיכון עוברי דרך, מהירות העולה ב-20 עד 30 קמ"ש על המהירות המותרת בדרך עירונית או עולה ב-25 עד 40 קמ"ש בדרך שאינה עירונית או בדרך מהירה, נהיגה ברכב שנמסרה לגביו הודעת איסור שימוש ונהיגה ללא טכוגרף תקין. עשר נקודות יירשמו לנהג, בין היתר, בשל עבירות כגון נהיגה במהירות 30 קמ"ש מעל המותר בדרך עירונית או 40 קמ"ש בדרך שאינה עירונית, נסיעה באור אדום, אי מתן זכות קדימה לפי שלט "עצור" או "האט ותן זכות קדימה", נסיעה עם מטען עודף, נהיגה תחת השפעת סמים או אלכוהול ונהיגה בזמן פסילה.

הנקודות נרשמות לחובת הנהג לאחר שהורשע או לאחר ששילם את הקנס בעבירות מסוג ברירת משפט. אולם בעבירות ברירת משפט, אם הנהג לא שילם או לא ביקש להישפט בגין

ב-1 בינואר 2003 נכנסה לתוקפה שיטת הניקוד החדשה. רבים לא חשו בשינוי, שהרי שיטת ניקוד הייתה קיימת גם לפני כן. חלק מהנהגים התוודעו לשיטה החדשה רק לאחר שחלפו ארבע שנים מיום שהחלה לפעול, בעיקר מאחר שבתום תקופה זו החל משרד הרישוי ליישם את השיטה על ידי הטלת פסילות רישון לנהגים שצברו מספר נקודות רב.

שיטת הניקוד

לפי שיטת הניקוד החדשה מנהלת רשות הרישוי כרטסת, שבה היא עוקבת אחר צבירת עבירות של נהגים בתוך פרק זמן נתון ומטילה עליהם מטלות הנקראות "אמצעי תיקון". המטלות אמורות לתקן את דרכי הנהג, להדריכו בנהיגה נכונה ואף לצנן אותו מנהיגתו הפרועה לתקופת מה. על פי השיטה, בכרטסת המנוהלת על ידי רשות הרישוי נרשמות לחובת הנהג נקודות, המייצגות עבירות אשר בעיני רשות הרישוי הן עבירות שיש לכלול אותן באותה רשימה. לא כל עבירות תעבורה תיכלל בשיטת הניקוד - עבירות רבות אינן מחייבות בניקוד. העבירות אשר נכללות בשיטה זו מחייבות

העבירה תוך תשעים יום מיום שקיבל את הודעת תשלום הקנס, יירשמו לחובתו הנקודות. אם כן, שיטת הניקוד מתחשבת במועד ביצוע העבירה ולא במועד ההרשעה.

צוברים וסובלים

כיצד מצטברות הנקודות ומה עושה רשות הרישוי בגינן? בכל פעם שנרשמות לחובת נהג נקודות בגין עבירה בה הורשע, הן נוספות לנקודות שנרשמו בכרטיסו קודם לכן. רשות הרישוי מסכמת את הנקודות שהצטברו עד אותו שלב. אם ממועד ביצוע העבירה הראשונה ועד למועד בו מסכמת רשות הרישוי את צבירת הנקודות חלפו שנתיים והנהג צבר לא יותר מעשר נקודות, הן יימחקו. ואולם, אם הצטברו לנהג 12 נקודות או יותר אך לא יותר מ-22 נקודות, יימחקו נקודות אלו רק אם הנהג עבר בהצלחה קורס בסיסי בנהיגה נכונה. קורס זה כולל 12 שיעורים בשלושה מפגשים. עלותו מוטלת על הנהג ובסיומו על הנהג לעמוד במבחן.

נהג אשר צבר בתקופה של שנתיים 22 נקודות ועד 34 נקודות, יוזמן על ידי רשות הרישוי לקורס נוסף, מעבר לקורס הבסיסי בנהיגה נכונה, והנקודות שצבר לא יימחקו. במקום זאת, תקופת הצבירה תוארך בשנתיים ותסתכם בארבע שנים. נהג שצבר במשך שנתיים שלושים ושש נקודות ויותר, רישונו ייפסל לשלושה חודשים ויחודש רק לאחר שהנהג יעבור מבחן עיוני. נהג אשר רישונו נפסל וחודש כאמור וצבר פעם נוספת 36 נקודות תוך תקופה של עד שש שנים, רישונו ייפסל לתקופה של תשעה חודשים ויחודש רק אם הנהג עמד בבדיקות רפואיות במכון לבטיחות בדרכים וכן עבר מבחן תיאורטי ומבחן מעשי.

לעמוד מול הנקודות

הדרך הבטוחה ביותר להתמודד עם שיטת הניקוד ולהימנע מביצוע אמצעי תיקון היא כמובן לא לבצע עבירות. משבוצעו העבירות ונהג הורשע בגינן, נותרו בפניו אפשרויות מצומצמות להתמודדות.

אם נצברו 12 נקודות או יותר ורשות הרישוי הטילה על הנהג אחד מאמצעי התיקון, רצוי שהנהג יענה לדרישה בדחיפות מרבית ויבצע את אמצעי התיקון שהוטל עליו. כל עוד לא צבר בתקופה של שנתיים 22 נקודות או יותר, הרי שביצוע אמצעי התיקון ימחק את הנקודות

בחסכון הרשעה זו כל עוד לא הפכה הרשעה זו לחלוטה.

ברשימת העבירות אשר בגינן צבר הנהג נקודות עלולות להימצא גם הרשעות בגין עבירות שאותן לא ביצע הנהג אלא עבירות שנרשמו לחובתו בשל היותו הבעלים הרשום של הרכב שאיתו בוצעה העבירה. מדובר בעיקר בעבירות שנקלטו באמצעים אלקטרוניים, כגון מצלמת רמזור או מצלמת מהירות. במקרים כאלה, על בעל הרכב לפנות למשטרה בתוך פרק זמן של עד 90 יום ולבקש להישפט על העבירה או לבקש להסב אותה על שמו של נהג אחר. פנייה למשטרה לאחר 90 ימים תיענה, לרוב, בשלילה. נהג כזה יוכל לפנות לבית משפט בבקשה להאריך את פרק הזמן הנתון לבקשה להישפט, אולם גם במקרה כזה ייענה בית המשפט לבקשה רק בנסיבות מיוחדות שיוכחו בפניו. בנסיבות מיוחדות בית המשפט עשוי להיעתר לבקשה כזו גם אם הנהג שילם את הקנס שהוטל עליו בגין העבירה, ולמעשה הודה בכך בביצוע העבירה וריצה על ידי תשלום הקנס את העונש שהוטל עליו.

דרך נוספת העומדת בפני נהג שצבר עבירות אשר בגינן נרשמו לו נקודות היא לפנות לנשיא המדינה ולבקשו למחוק הרשעה או לקצר את תקופת ההתיישנות שלה. במידה שנשיא המדינה ייעתר לבקשה, יהיה על רשות הרישוי להתעלם מהנקודות שנצברו בגין אותה הרשעה שנמחקה.

* מומחה בדיני תעבורה ומשמש יו"ר ועדת התעבורה של לשכת עורכי הדין

שנצברו - בתנאי שהנהג לא המשיך לצבור נקודות. נהג אשר הוטל עליו אמצעי תיקון ולא ביצע אותו תוך שנה, רשאית רשות הרישוי להתלות את רישונו.

נהג אשר קיבל הודעה מרשות הרישוי על צבירת נקודות וחויב באמצעי תיקון רשאי לפנות לרשות הרישוי בבקשה להשמיע טענותיו בפניה. לרשות הרישוי ניתנה סמכות להטיל על הנהג אמצעי תיקון שונה מזה הקבוע בתקנות או להוסיף על אמצעי תיקון אלו, ואולם רשות הרישוי משתמשת בשיקול הדעת שניתן לה רק במקרים נדירים. באותם מקרים עשויה רשות הרישוי לקצר את תקופת הפסילה ולהטיל אמצעי תיקון אחר מזה המחויב על פי התקנות. למרות שלשון התקנה מקנה לרשות הרישוי סמכות להטיל אמצעי תיקון שונה מהמחויב, לא ידועים מקרים שבהם חרגה רשות הרישוי מרשימת אמצעי התיקון המצויים בתקנות.

נהג אשר קיבל הודעה מרשות הרישוי על צבירת נקודות ועל אמצעי התיקון שהוטל עליו, טוב יעשה אם יבדוק היטב את רשימת העבירות שנזקפו לחובתו. כך הוא עשוי לגלות כי נרשמו לחובתו נקודות בגין מספר עבירות בהן הורשע בכתב אישום אחד, למרות שבתקנות נקבע כי יש לרשום לחובתו רק את הנקודות בשל עבירה מתוך רשימת העבירות שבכתב האישום ואשר לה נקבע מספר הנקודות הגבוה ביותר. כמו כן, כדאי לנהג לבדוק אם לא נרשמה עבירה בגין כתב אישום שעל ההרשעה בו תלוי ועומד ערעור. במקרה כזה, רשות הרישוי לא תביא